

Αντιστοίχιση φθόγγων-γραμμάτων

1 φθόγγος ⇔ 1 γράμμα:

[θ] ⇔ θ, [ð] ⇔ δ, [a] ⇔ α, [e] ⇔ ε, [r] ⇔ ρ (όμως: αι, ει, ρρ)

1 γράμμα ⇒ περισσότεροι φθόγγοι:

υ ⇒ [i] (φυλή), [f] (ευκολο), [v] (αυγό), [u] (ουρά)

1 φθόγγος ⇒ περισσότερα γράμματα:

[i] ⇒ ι, η, υ, ει, οι, υι

- τα ίδια γράμματα σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να μη συμβολίζουν τον φθόγγο [i]: [e] (ναι), [c] (κιόλας), [ʃ] (γκιόνης), [ç] (χιόνι) [j] (γιατί, παιδιά), [ɲ] (πανιά), [ɲ] (κοιλιά)

1 φθόγγος ⇔ συνδυασμός γραμμάτων:

[b] ⇔ μπ, [d] ⇔ ντ, [g] / [ʃ] ⇔ γκ / γγ

- δίψηφα ή τρίψηφα για τα ουρανικά σύμφωνα: κιάλια, γιατί, εννιά
- δίψηφα για τα φωνήεντα ι, η, υ, ε: ει, οι, υι, αι· επίσης [u] ⇔ ου
- δίψηφο με επανάληψη του ίδιου γράμματος: [k] ⇒ κ (κανώ), κκ (εκκλησία)· [p] ⇒ π (πανώ) / ππ (ιππικό)

1 γράμμα ⇔ συνδυασμός φθόγγων:

ψ ⇔ [ps], ξ ⇔ [ks] (αλλά: εκστρατεία)

σήμανση υπό προϋποθέσεις:

- ιδιαίτερη σήμανση των ουρανικών συμφώνων: αν ακολουθεί το γράμμα ι (ή τα ισοδύναμά του), μπορεί να δηλώνεται ουρανικό σύμφωνο: κακό / κακιά, γατί / γιατί
- το υ δηλώνει σύμφωνο μετά από α ή ε (αυ, ευ)· αν ακολουθεί συμφωνικό γράμμα που δηλώνει ηχηρό σύμφωνο ή φωνηεντικό γράμμα, τότε το υ δηλώνει το ηχηρό [v]: αυτός, ευτυχία, αλλά αυριο, φεύγω, ευαίσθητος
- δεν δηλώνονται κανονικά οι φθόγγοι: [ɲ], [ɲ], [ɲ], [ɲ], [c], [ʃ], [ç], [j] (που σημαίνει ότι η ελληνική γραφή είναι κατά βάση *φωνολογική* και όχι *φωνητική*: δεν παριστά φθόγγους, αλλά φωνήματα).

(Πηγή: Ευ. Πετρούνιας, *Νεοελληνική Γραμματική και συγκριτική ανάλυση*, τ. Α', Θεσσαλονίκη: University Studio Press, σσ. 241-245.)